Государственная ордена Ленина БИБЛИОТЕКА СССР имени В. И. ЛЕНИНА

...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...П(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 182 (6111)
СЕНТЯБРИИН
9
СУББОТО
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгые эрид шангадхаха

Ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалга — хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй эгээл харюусалгатай кампани мүн. Тиимэл хатуу тэдэниие түргэнөөр, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ партиин, правительство, нүхэр Сталинай халуун анхарал табидаг, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет 1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай» тогтоол соогоо эдэ хүдэлмэринүүдые бэелүүлхэ ябадалые нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозууд болон МТС-үүдэй шухала шухала зорилго болгожо тавиба.

Таряа хуряалга ба хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлэй ажахын ба политическэ айхабтар удхашанарые ойлгоһон түрүү колхозууд энэ хүдэлмэрие эрмэлзэлтэйгээр ябуулжа байна. Тэдэнэй тоодо, түбхын түрүүн Баргажанай, Кабанскын, Прибайкальска аймагууд оролсоно. Эдэ аймагуудай олонхи колхозууд ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэринүүдые хоорондонь тасалдуулангүйгөөр эмхидхэжэ шадаба. Тэрэнэй ашаар, нэрлэгдэгшэ аймагууд гүрэндэ таряа тушаалгые графигай ёһоор ябуулна. Үнгэрэгшэ табан хоног соо Кабанскын аймаг таряа тушаалгаяа эрхи түргэдхэжэ, урдынхидаа одоо нилээд ехэ ургалта хэбэ.

Зүгөөр, ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын ябасые манай республика дотор абаад хаража, энэ хүдэлмэри унжагайрулагдажа байна. Олонхи аймагууд 1950 оной ургаса хуряалгые эхилһэн байбашье, таряа тушаалгые нёдондонойхиһоо муугаар эмхидхэһэн байха юм. Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, комбайнууд ба хуряалгын бусад нарийн машинанууд гүйсэд ашаглагдаагүй, таряа хатаалга, сэбэрлэлгэ хүсэд һайнаар эмхидхэгдээгүй байһаар. Тэрэнэй эсэстэ олон колхозууд таряа тушаалгаяа үдэр бүри хабаадажа шадангүй, табан хоногойнгоо графигые тасалдуулдаг байна. Үнгэрэгшэ табан хоног соо Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Заиграйн, Кударын аймагууд темпээ һулэдхэжэ, урдынхиһаа улам бага таряа тушааһан байха юм.

Курумканай аймаг орооһото культурануудайнгаа хахадһаань бага хаданхай. Гэбэшье, тэндэхид таряа тушаалгые тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Зарим колхозуудынь хадаһан таряагаа саг соонь сохижо, хатаажа ба сэбэрлэжэ үрдингүй, тогууд дээгүүр нэбтүүлжэ байха юм. Мүн Түнхэнэй, Ториин, Сэлэнгын, Зэдын, Иволгын ба бусад аймагууд таряа тушаалгын графигые таһалдуулжа байна.

Мүнөө таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгын шиидхэхы саг ерээ. Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай, колхозууд ба МТС-үүдэй зорилго хадаа «хуряалга сезонно хэрэг мүн. Тэрэ хадаа хүлеэхэ дурагүй юм. Саг соонь хуряагаа һаа, — онохош, хуряалгада хожомдоо һаа,—алдахаш» гэһэн нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн һургаалһаа эшэ үндэһэ абажа, полевой хүдэлмэринүүдэй темпые эрид шангадхаха, шанарыень һайжаруулха ябадал болоно. Тиихын тулада комбайнууд, жатканууд ба хуряалгын бусад машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха, колхознигууд болон механизаторнуудай үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ, таряа сохилго, хатаалга сэбэрлэлгые хаа хаанагүй түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэхэ шухала. Тиигэбэл колхоз бүхэн гүрэндөө таһалгаряагүйгөөр таряа тушааха дүүрэн аргатай болохо байна.

Гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоо урид дүүргэхэ ябадалда ашаа шэрэгшэдэй үүргэ тон ехэ. Тиимэһээ колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд таряа шэрэжэ байһан шофернуудай, мүн морёор шэрэдэг колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ тушаа шухала анхарал табиха, тэдэнэрэй дундахи социалистическэ мүрысөөе бодотоор хүтэлбэрилхэ уялгатай. Бэлэдхэлэй пунктнуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, колхозуудһаа асарагдаһан таряае минуташье һаатуулангүй, үдэр һүнигүй тушаан абалга, ашаа шэрэгшэдтэ һайн услови байгуулга болоно.

Таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгые эрид түргэдхэхэтэеэ хамта, мүн шанарай түлөө шанга тэмсэл хэхэ шухала. Зарим аймагуудта, илангаяа Бичурын, Кударын, Сэлэнгын хэдэ хэдэн колхозуудта таряа дээгүүр хадаһан, зерноуловительнуудгүй машинануудые хуряалгада табиһан баримтанууд үзэгдэбэ. Тэрэнэй эсэстэ тарьян ехээр гээгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагай «Путь Октября» колхоздо дээгүүр хадагдаһанай, мүн колосуудай гээгдэһэнэй эсэстэ гурбан гектартa га бүриин 150 килограмм тарьян гээгдэһэн байха юм.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, зарим аймагуудай партийна, советскэ органуудай, илангаяа аймсоведүүдэй хүдөө ажахын таһагуудай ба тэрэнэй мэргэжэлтэдэй таряа хуряалгын шанарые хинан шалгаха үүргэеэ дүүргээгүй, хүдэлмэридөө голодоһо гаргаха ябадалтай хүсэд тэмсэл хээгүй байһые гэршэлнэ. Саашадаа иимэ ябадалые үргэлжэлүүлжэ огто болохогүй.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай зорилго хадаа хуряалгын хүдэлмэринүүдые үдэр бүри оперативна хүтэлбэреэр хангаха, гээгдэнги колхозуудые урагшань татаха тушаа шухала анхарал табиха, колхознигууд ба механизаторнуудай үндэр дэбжэлтые зүбөөр толгойлхо ябадал болоно.

Таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалгые саг болзор соонь үнгэргэхэ ябадал мүнөө үеын шухалын шухала зорилго болоод байна. Энээниие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гээшэ партийна, советскэ, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй органуудай, колхозууд, МТС-үүдэй арюун уялга мүн.

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые шагналга

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй нэрэһээ Городок, Бабушкин, Улан-Удэ городуудай ба Байкало-Кударын, Баунтын, Хойто-Байгалай, Прибайкальска, Кабанскын, Закаменай, Яруунын аймагуудай олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар шагнаба.

«Эхын алдар» гэжэ хоёрдохи зэргын орденоор 4 хүн, «Эхын алдар» гэжэ гурбадахи зэргын орденоор 6 хүн, «Эхын медаль» гэжэ нэгэдэхи зэргын медаляар 12 хүн, «Эхын медаль» гэжэ хоёрдохи зэргын медаляар 26 хүн шагнагдаа.

Тэдэнэй дунда найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр Д. Ф. Бессонова, Байкало-Кударын аймагай «1-е мая» колхозой гэшүүн Е. И. Орлова, долоон хүүгэдэй эхэнүүд—Улан-Удэ городой Пригороднэ районой мяханай комбинадай хүдэлмэришэн эхэнэр А. А. Таликина, Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр А. П. Маненко, зургаан үхибүүдэй эхэнүүд—Баунтын аймагай Мок приискын гэрэй эзэн эхэнэр Д. М. Гуфазина, Танхой станциин гэрэй эзэн эхэнэр М. В. Игумнова, табан үхибүүдэй эхэнүүд—Яруунын аймагай «Улаан туяа» колхозой гэшүүн Д. Ч. Балданова, Закаменай аймагай Михайловска сельпогой хүдэлмэришэн эхэнэр А. Е. Агафонова ба бусад бии.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Эхэ орондоо халуун инаглалаар нэбтэрэнхэй ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай агууехэ хэрэг аршалан хамгаалхаар эрмэлзэгшэ, Украинска ССР-эй Днепропетровско областиин колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол Танай үмэнэ абаһан социалистическэ уялгануудаа бэелүүлэн, таряа тушааха гүрэнэй түсэбые (кукурузагүйгөөр) болзорһоо урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Эдээ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. 1949 онойхиһоо 500 мянган пүүд үлүү ехэ, эрхим шанартай эдеэ хоолой үнэтэ культура—шэниисэ энэ жэлдэ гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаба. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Областиин колхозууд болон совхозууд намарай ба хабарай культурануудай тарилгын түсэб дүүргэхын тула өөһэдыгөө үрһэнүүдээр бүрин хангаа.

Кукуруза, наран сэсэг ба хүдөө ажахын бусад культурануудые бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, намарай культурануудай тарилга, намарай ба хара парнуудые хахалалга амжалтатайгаар үнгэргэжэ, 1951 ондо хүдөө ажахын бүхы культурануудай бүри үндэр ургаса абахын тула һайн условинуудые хангалгада бүхы хүсэеэ зорюулха байнабди гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Украинын КП(б)-гэй Днепропетровско обкомой Секретарь А. КИРИЛЕНКО.
Днепропетровско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй исполкомой Түрүүлэгшэ И. ФИЛИППОВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Днепропетровско областьдохи Түлөөлэгшэ А. КИЯШКО.
Днепропетровско областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник Г. БЛАЖКО.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Украинска ССР-эй Ворошиловградска областиин колхозууд ба совхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэб (кукурузагүйгөөр) болзорһоо урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Шэниисэ бэлэдхэхэ түсэб 109,8 процент дүүргэгдэө.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ колхозуудай таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Областиин колхозууд ба совхозууд намарай культурануудые тариха гүрэнэй түсэб нёдондо жэлэйхиһээ нилээд эртэ, агротехническэ эрхим болзоруудта дүүргэбэ. Колхозууд ба совхозууд Танай заабаринуудые бэелүүлэн, 1951 *ондо* таригдаха хабарай культурануудай тарилгын түсэб дүүргэхын тула өөһэдыгөө үрһэнүүдээр мүн лэ бүрин хангаба. Мүнөө областиин колхозууд болон совхозууд наран сэсэг ба кукуруза амжалтатайгаар хуряалгада бэлэдхэжэ байна.

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлэн, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд хадаа тэжээл суглуулха ба ниитынгээ малажалда байрануудые бариха ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Областиин колхознигууд ба колхозницанууд, совхозуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, кукуруза, наран сэсэг ба малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха, тэрэшэлэн намарай ба хара парнуудые саг соонь хахалжа, 1951 ондо үндэр ургаса абаха бата бэхи үндэһэ һуури байгуулха гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Украинын КП(б)--гэй Ворошиловградска обкомой Секретарь А. ГАЕВОЙ.
Ворошиловградска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй исполкомой Түрүүлэгшэ Ф. РЕШЕТНЯК.
Бэлэдхэлэй Министерствын Ворошиловградска областьдохи Түлөөлэгшэ С. МОШКОВ.
Ворошиловградска областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник Т. ТИБАБИЩЕВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Танай үмэнэ абаһан уялгануудаа бэелүүлэн, Хабаровска хизаарай Еврейскэ автономно областиин колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорһоо урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Шэниисэ тушааха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Энэ жэлдэ областиин колхозууд ба совхозууд өөһэдыгөө үрһэнүүдээр бүрин хангаа.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

ВКП(б)-гэй Еврейскэ автономно областиин обкомой Секретарь П. СИМОНОВ.
Еврейскэ автономно областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй исполкомой Түрүүлэгшэ Л. БЕНЬКОВИЧ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Еврейскэ автономно областьдохи Түлөөлэгшэ Ф. КАШЕВСКИЙ.
Еврейскэ автономно областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник И. МАМЫКИН.

Республикын аймагуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн

1950 оной сентябриин 5.

Эзэлһэн һуурինь	АЙМАГУУД	Һурилэгдэһэн үбһэн (процентээр)	Силос даралга (процентээр)
1.	Закаменай	94,7	99,8
2.	Баргажанай	86,3	54,0
3.	Түнхэнэй	71,3	66,1
4.	Кударын	68,6	55,1
5.	Кабанскын	67,8	70,5
6.	Б-Кударын	66,3	34,2
7.	Бичурын	65,0	48,2
8.	Прибайкальска	62,6	81,7
9.	Курумканай	63,7	35,1
10.	Мухаршэбэрэй	59,8	50,9
11.	Заиграйн	56,6	26,7
12.	Хориин	55,1	65,9
13.	Хэжэнгын	50,8	67,8
14.	Яруунын	50,1	38,9
15.	Тарбагатайн	49,5	48,2
16.	Ториин	49,2	65,6
17.	Иволгын	41,1	85,4
18.	Кяхтын	38,6	77,6
19.	Зэдын	36,7	48,5
20.	Сэлэнгын	30,3	25,2

Гүрэнэй түсэб дүүргэбэ

Малажал дээрэ арба гаран жэлдэ хүдэлмэрилжэ нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон Лубсан Шагдурович Ендонов Закаменай аймагай Утаата-Далахайн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой мориной-товарна фермые толгойлно. Тиин колхозой адуу моридые олошоруулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ, адуушадай ажалые зүбөөр эмхидхэһэн байха юм. Мүнөө энэ колхозой гүүдһээ 80 гаран унаган абтажа, түлжүүлэгдээ. Тэрэнэй ашаар тус колхоз 1950 ондо адуу моридые үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб 103,5 процент дүүргэһэн байна.

П. Дымбрылов.

Малай типовой барилганууд

Яруунын мяханай совхоздо 1200 хониной үбэлжэхэ хоёр типовой байра, 120 эбэртэ бодо малай ба 80 тугалай байранууд баригдажа байна. Тус барилганууд һаяар дүүргэгдэхэнь. Энэ жэлдэ 200 түрэхэ хониной дулаан байра ба эбэртэ бодо малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ пункт баригдаха байна.

Ж. Бадмаев.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

„Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд" гэһэн И. В. Сталинай ном украин хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

КИЕВ. УССР-эй Гүрэнэй политическэ литературын гүрэнэй издательство «Марксизм ба языкознаниин асуудалнууд» гэһэн И. В. Сталинай номые украин хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба.

Тус ном соо «Языкознанида марксизмын тухай», «Языкознаниин зарим асуудалнууд тухай. Нүхэр Крашенинниковада харюу», «Нүхэдтэ харюу» гэһэн И. В. Сталинай зохёолнууд оруулагдаа.

Номой тиражынь — 100 мянган экземпляр.

Колхоздо В. И. Ленинэй памятнигые нээлгэ

САРАНСК, (Мордовско АССР). (ТАСС) Большевистскэ партиие ба советскэ гүрэниие байгуулагша Владимир Ильич Ленинда памятник Дубенскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ табигдаа. Энэ баярта нээлгэдэ дүтэ шадарай тосхонуудһаа мянга үлүүтэй колхознигууд сугларба

Ленинград. Кировскэ заводой коллектив эб найрамдалай стахановска вахтые угааехэ дэбжэлтэтэйгээр бэелүүлжэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конвейерһээ бэлэн трактор гараба.
ТАСС-эй фотохронико.

Советскэ Союзай хоёрдахин Герой Е. М. Кунгурцевай бюст

ИЖЕВСК (ТАСС). Советскэ Союзай хоёрдахин Герой, гвардиин майор летчик Е. М. Кунгурцевай бронзово бюстые баярай оршон байдалда табиба.

Бюстын табигдаһан городской сквер соо олоной митинг болоо. Алдарта хүбүүгээ Ижевскын арад зон халуунаар амаршалаа.

Колхознигуудта зорюулагдаһан хүгжэмэй лекторинууд

ЛЬВОВ. Областиин 4 районуудтахи хүгжэмэй лекторинуудай хүдэлмэриин дүнгүүд гаргагдаба. Львовско гүрэнэй филармониин коммунистнуудай үүсхэлээр байгуулагдаһан лекторинууд колхозно таряашадай дунда хүгжэмэй культура нэбтэрүүлхын тула ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Ородой ба украинска агууехэ композиторнуудай зохёолнууд тухай хэдэн лекци-концертнүүд эмхидхэгдээ. Мэргэжэлтэй хүгжэмшэд ба городой түрүү артистнууд тэндэ хабаадалсаба.

Филармониин коллектив ерэхэ сезондо областиингоо районно центрнүүдтэ хүгжэмэй лекторинуудые шэнээр нээхээр хараална. Томодхогдоһон колхозуудай нэгэндэнь хүгжэмэй культурын университет эмхидхэхэнь.

(ТАСС).

Алмагдаһан эдээр гутал оёно

Алма-Атинска гуталай фабрикын коллектив эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ алмагдаһан эдээр табан үдэр хүдэлмэрилжэ, 10 мянган пар гутал оёбо.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалые улам һайнаар хүтэлбэрилхэ

(ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой VI пленумһээ)

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Городской комитедэй VI пленум болобо. Партиин Горкомой секретарь нүхэр И. А. Ким «Коммунистнуудай политическэ һуралсалай хүтэлбэрие саашадань һайжаруулха талаар городой партийна организациин зорилгонууд» тухай элидхэл хэбэ.

Большевистскэ парти болбол марксистско-ленинскэ эрдэм һургаал нэбтэрүүлхэ ба манай кадрнуудые политическээр хүмүүжүүлхэ ябадалда шухала анхарал ходоо табидаг. «Гүрэнэй ба партийна хүдэлмэриин ямаршье һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээ ба марксистско-ленинскэ ушар мэдэрэлэйнь үндэр дээрэ байха бүри, хүдэлмэринь өөрөө үндэр дээрэ ба улам ехэ үрэтэй, хүдэлмэриинь үрэнүүд улам ехэ ашаг туһатай байха, тиигээд, — тад һөөргэ, — хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ хэмжээ ба марксистско-ленинскэ ушар мэдэрэлэйнь доро байха бүри, хүдэлмэридэнь таһалдалнууд ба буруутан уналганууд тохёолдожо, тиимэ хүдэлмэрилэгшэд өөһэдөө улам жэжэлиг ба ахир-гонтоошод болон хубилжа болохо байһанине, тэдэнэрэй хубилан гаража болохо байһанине аксиомо гээшэ гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй», — гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Марксизм-ленинизмые пропагандалха ба идеологическа хүдэлмэрие шангадхаха тухай нүхэр Сталинай заабарие, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, кадрнуудые теоретическэ бэлэдхэлтэй болгохо, тэдээниие марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлхэ талаар угаа ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

XVI Областной ба XXIII Городской партийна конференцинүүдэй тогтоолнууд городской партийна организацида коммунистнуудые политическээр хүмүүжүүлгын дэлгэрэнгы программань болоһон байна.

— Бүридхэлдэ байһан бүхы коммунистнуудай 95 процентнь үнгэрэгшэ жэлдэ партийна һуралсалда хабаадуулагдаһан байгаа, —гэжэ нүхэр Ким хэлээ. — Олохон коммунистнууд марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые бэеэ даагаад шудалһан байна. Город дотор олон политһургуулинууд ба кружогууд нээгдэһэн байгаа. Тэрээнһээ гадна, нёдондо жэлдэ районно 5 партийна һургуулинууд хүдэлмэрилөө. Партийно-советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд үдэшын университедтэ, институт болон техникумүүдтэ ябажа, идейнэ хэмжээгээ дээшэлүүлээ.

Марксизм-ленинизмын теорие бэеэ даагаад шудалдаг коммунистнуудта туһаламжа үзүүлхын тулада теоретическэ бэлэдхэлтэй коммунистнуудай дундаһаа 200 гаран консультантнууд томилогдоһон байгаа. Кружогууд ба политһургуулинуудые хүтэлбэрилдэг 362 пропагандистнуудай 255-нь дээдэ ба дунда һургуулитай хүнүүд байһан юм. Энээнэй ашаар олохон коммунистнууд һуралсалайнгаа программна материалые гүнзэгыгөөр шудалһан байна.

Городой олонхи коммунистнууд идейно-теоретическэ бэлэдхэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Политическэ һуралсалай хүдэлмэрие хододоо шалгадаг, һурагшадта хэрэгтэй туһаламжа үгэдэг хүтэлбэрилэгшэдтэй ба консультантнуудтай партийна организацинуудта коммунистнуудай һуралсал һайнаар үнгэргэгдөө.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой техническэ таһагай партийна организаци энээнэй эли тодо жэшээ болоно. Энэ парторганизациин коммунистнууд Пшенёв, Климов, Г. Макаров, И. Макаров гэгшэд һуралсалай жэлэй туршада «Коммунистическэ партиин манифест», В. И. Ленинэй зохёолнуудһаа: «Юу хэхэб?», «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ», «Демократическа революцида социал-демократиин хоер тактика». И. В. Сталинай зохёолнуудһаа: «Диалектическэ ба историческа материализм тухай», «Марксизм ба национальна асуудал» гэжэ номуудые шудалһан байха юм. Консультант нүхэр Бобылев тэдэ коммунистнуудта ехэ туһаламжа үзүүлээ.

Мүн, финанснуудай Министерствын, худалдаа наймаанай Министерствын, хэлхеэ холбооной Управлениин ба бусад партийна организацинуудта коммунистнуудай өөһэдөө һуралсаха ябадал һайнаар эмхидхэгдэһэн байгаа.

Зүгөөр, марксизм-ленинизмын теорие бэеэ даагаад шудалха формые шэлэн абаһан городской парторганизациин нилээд олон коммунистнууд муугаар һуралсаба. Жэшээлхэдэ, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын парторганизациин 35 коммунистнууд бүхэли жэл соо марксизм-ленинизмын классигуудай нэгэшье зохёол хүсэд шудалжа дүүргээгүй. «Бурмонголлес» трестын, мяха-консервын комбинадай, паровозо-вагонно заводой хэдэ хэдэн цехүүдээр, «Бурят-Монгольская Правда» газетын редакциин ба бусад парторганизацинуудай коммунистнууд политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ талаар мүн лэ муугаар хүдэлмэрилөө. Эдэ парторганизацинуудай секретарьнууд шухалын шухала партийна даалгабарида харюусалгагүйгөөр хандажа, коммунистнуудай политическэ һуралсалай бүхы харюусалгые консультантнуудта даалгажархиһан байха юм.

Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй городской комитедэй ба партиин райкомуудай бюрогой зүгһөө коммунистнуудай политическэ һуралсалда тусхай анхарал хандуулаагүй дээрэһээ болоо. Партиин райкомууд хадаа пропагандистнууд болон консультантнуудые илангаяа муугаар хүтэлбэрилнэ. Партиин райкомууд тэдэнэрэй хүдэлмэрие шэнжэлэн үзэдэггүй, политическэ-гэгээрэлэй хүтэлбэриин эрхим арга методүүдые дэлгэрүүлдэггүй байгаа. Консультантнуудай семинарнууд болон зүблөөнүүд райкомуудта тон үсөөн үнгэргэгдөө.

ВКП(б)-гэй Железнодорожно райком хадаа Улан-Удэ станциин түмэр харгын узелай партийна кабинедэй хүдэлмэриин байдал тухай асуудалые имагтал январиин 19-дэ бюро дээрээ зүбшэн хэлсээд, тэрээнэй ажал-ябуулгые хангалтагүй гэжэ тоолоһон байгаа. Райком энэ асуудалаар шиидхэбэри гаргабашье, парткабинедэй хүдэлмэри һайжараагүй. Һуралсалай бүхы жэл соо партийна пропагандын асуудалые имагтал нэгэ дахин зүбшэн хэлсэһэн баримта хадаа коммунистнуудай политическэ гэгээрэлдэ Железнодорожно райкомой хайша хэрэгээр хандаһыень гэршэлнэ. Партиин горкомой парткабинет мүн лэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилөө.

Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ байһан дутуу дунданууд тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Ким болбол партийна пропагандын хүтэлбэрие һайжаруулха, пропагандистнууд, консультантнууд, лекторнүүдтэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ тухай асуудалнууд дээрэ тогтобо. Эсэстэ, элидхэлшэ хадаа партийна гэгээрэлэй талаар коммунистнуудай, партийнабэшэ эдэбхитэдэй ба комсомолецуудай урда зорилгонуудые табяа. Городой партийна организацинууд хадаа һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ зуураа, бүхы дутуу дундануудаа элирүүлэн усадхаха, партийна гэгээрэлэй шэнэ жэлые эмхитэйгээр, идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ эхилхэ замуудые хараалха ёһотой.

Мүн партийна организацинууд хадаа һуралсалай шэнэ жэлдэ комсомолецуудай политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэриин хүтэлбэрилгые шангадхажа, политкружогуудые зүбөөр бүридхэхэ, шадабаритай пропагандистнуудые шэлэн олохо ба тэдэнэрэй хүдэлмэрие хинан шалгажа байха ябадалдань комсомольско организацинуудта шухала туһаламжа үзүүлхэ уялгатай, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлэһэн байна. ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Панов хамагһаа түрүүн үгэ абаба. Нёдондо жэлдэ коммунистнуудай политическэ һуралсал үлэмжэ эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Районой парторганизацинуудай коммунистнуудай 95 процентнь политическэ гэгээрэлэй һуралсалда хабаадуулагдааһэн. Гэбэшье, һуралсалай шанар үшөөл муу байгаа, — гэжэ нүхэр Панов хэлэбэ. Политическэ һуралсалда 100 процент хабаадуулхын хойноһоо оролдоод, эгээн шухала болохо һуралсалай шанарые хараадаа хүсэд абаагүй байшообди. Пропагандистнуудай занятиия үнгэргэхэ арга методтэ анхаралаа багаар табиһан байгаабди. Тиимэһээ зарим пропагандистнууд ойлгосотой дэлгэрэнгы хөөрэлдөө үнгэргэхын орондо формально-школярска методээр занятинуудаа үнгэргэдэг байгаа. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхажа, һуралсалай шэнэ жэлдэ пропагандистнуудта саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байха ёһотойбди. Манай районой партийна организацинууд шэнэ жэлэй политическэ һуралсалай формонуудые тодорхойлоод пропагандистнарые, консультантнуудые шэлэн оложо байна гэжэ ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой секретарь нүхэр Карелин хэлэбэ. Шадабаритай лекторскэ кадрнуудые эльгээхэ талаар ёһотой туһаламжа партиин Горком үзүүлдэггүй гэжэ нүхэр Карелин шүүмжэлбэ.

Партиин Городской райкомой секретарь нүхэр Кирдяшкин, машино-бүтээлгын заводой парткомой секретарь нүхэр Ношкин гэгшэд хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ һуралсалда бии байһан дутуу дундануудые тэмдэглэбэ.

—Партийна гэгээрэлэй хүтэлбэридэ байгаа ехэхэн дутагдал гэхэдэ, консультантнуудтай һулаар хүдэлмэрилһэн ябадал болоно, гэжэ нүхэр Мурчин (мяха-консервнэ комбинат) тэмдэглэбэ. — Марксизм-ленинизмын теорие бэеэ даагаад шудалдаг коммунистнуудта илангаяа анхарал табиха шухала.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой парткомой секретариин орлогшо нүхэр Грязнов болбол лекционно пропагандые һулаар табяа гэжэ партиин Горком ба райкомуудые зүбөөр шүүмжэлнэ. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүд, коммунистнуудай политическэ һуралсалда бага туһална гэжэ тэрэ заагаа.

Механизированнэ шэлэй заводой парторганизациин секретарь нүхэр Мирончев, хэлхеэ холбооной Управлениин начальнигай орлогшо нүхэр Новицкий гэгшэд өөһэдынгөө партийна организацинуудай политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл ба һуралсалай энэ жэлдэ бэлэдхэл тухай хэлэбэ.

ВКП(б)-гэй городской комитедэй адресаар шүүмжэлһэн үгэнүүдые нүхэр Кузичев хэлэбэ. Горкомой секретарьнууд коммунистнуудта теоретическэ элидхэлнүүдые ба лекцинүүдые үсөөн уншадаг, лекционно пропагандада анхаралаа багаар табидаг гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Зооветеринарна институдай марксизм-ленинизмын кафедрые даагша нүхэр Шатилов үгэ хэлэхэдээ, марксистско-ленинскэ наукын баялигта шэнэ оруулалта болоһон «Языкознанида марксизмын тухай» нүхэр И. В. Сталинай сэсэн мэргэн шэнэ зохёолые гүнзэгыгөөр шудалха шухала гэбэ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Цыремпилон партийна гэгээрэлэй хүдэлмэридэхи һайн талые тэмдэглэхэ зуураа, үнгэрэгшэ жэлдэ гаргагдаһан дутуу дунданууд тухай хэлэбэ. Городой партийна организаци түйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амарха ёһогүй. Коммунистнуудай зарим хубинь нёдондо жэлдэ партийна һуралсалда хабаадуулагдаагүй байһан юм гэжэ нүхэр Цыремпилон шүүмжэлбэ. Политическэ һуралсалые Горкомой зүгһөө хүтэлбэрилхэ ябадалда дутуу дунданууд үсөөн бэшэ бии байбашье, нүхэр Кимэй элидхэл соонь эдэ дутуунууд тухай шүүмжэлэл тон бага, өөрыгөө шүүмжэлэлгэ бүришье бага байгаа.

Кадрнуудай идейно-теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эрхим амжалтануудые түйлахын тула, һургуулинуудай гү, али кружогуудта һурагшадай ба пропагандистнуудай составай бүри тогтууритай, саг үргэлжын байлга түйлаха, ВКП(б)-гэй гэшүүдэй ба кандидадуудай өөһэдөө һуралсалые һайтар шалгадаг болохо, тэдээндэ үдэр бүриин тодорхой туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй байна — гэжэ нүхэр Цыремпилон тэмдэглэбэ.

Партиин Обкомой секретарь нүхэр Н. М. Рогов үгэ хэлэхэдээ үнгэрэгшэ жэлдэ тохёолдоһон дутуунуудые усадхаха тухай заагаад, һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ зорилгонуудые Городской партийна организациин урда табиба.

Пленум болбол энэ зүбшэн хэлсэһэн асуудалаар дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба.

Һүүлээрнь, эмхидхэлэй асуудал хэлсэжэ, партиин Улан-Удын Горкомой секретаряар нүхэр А. И. Евдокименкые һунгаһан байна.

ВЛКСМ-гэй ЦК-гэй IV пленум

ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй IV пленум боложо, «Залуушуулай дунда комсомольско организацинуудай ябуулдаг культурно-олониитын хүдэлмэриин ябаса ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», мүн «Украинын ЛКСМ-эй Переяслав-Хмельницкэ райкомой хүдэлмэри тухай» асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Пленум зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнууд тушаа зохихо тогтоолнуудые абаа.

Пленумдэ хабаадагшад нүхэр Сталинда эльгээхэ бэшэгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаһан байна.

I.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. А. Михайлов 1-дэхи асуудал тушаа элидхэл хэбэ.

Пленумдэ хабаадагшад үгэ хэлэжэ, манай орондо коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро советскэ арадай түйлаһан социалистическэ культурын, наукын искусствын үзэгдөөгүй ехэ һалбаралта тухай хэлэбэ. Культурна байгуулалтын талаар бүхы хүдэлмэридэ комсомол эдэбхитэйгээр хабаадана.

Залуушуулай дунда комсомольско организацинуудай ябуулдаг культурно-олониитын хүдэлмэридэ оршожо байһан нилээд ехэ дутуу дунданууд тус пленум дээрэ тэмдэглэгдээ. Олохон комсомольско организацинууд энэ хүдэлмэрие тоодоггүй, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ажал-ябуулгые заримдаа һонирходоггүй, тэдэнэртэ шухала туһаламжа үзүүлдэггүй, зарим клубуудта идейнэ ба уранһайханай доодо хэмжээндэ хүдэлмэриин ябуулагдажа байһаниие тэсэдэг байна. Комсомольско организацинууд хадаа предприятинууд дээрэ, колхозуудта, совхозуудта, МТС-үүдтэ, районуудта ба городуудта олон янзын культурна хүдэлмэри ябуулха угаа ехэ арга боломжонуудые заримдаа муугаар ашаглана. Комсомольско организацинууд профсоюзуудай ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ябуулдаг хүдэлмэриһөө таһарангяар, һонирхолгүйгөөр культурна хүдэлмэри ябуулдаг баримтанууд үсөөн бэшэ байна.

Залуу хүдэлмэришэдэй ба колхознигуудай культурно-техническэ хэмжээ дээшэлүүлхэ хүдэлмэрие комсомольско организацинууд хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдээ.

Комсомольско организацинууд библиотекэнүүдтэй холбоо багатай ба залуушуулай дунда номые пропагандалха хэрэгтэ олохон ушарта үүсхэл гаргадаггүй байна.

Городой ба деревниин олон миллион ажалшадые нэгэдүүлэн уранһайханай самодеятельностиин олон зуугаад мянган коллективүүд манай орон дотор бии. Үсөөн бэшэ ушарта комсомольско организацинууд залуушуулай дунда уранһайханай самодеятельностиие хүгжөөхэ ябадалда ёһотой анхарал табинагүй гэжэ пленум харуулаа.

Залуушуулые физическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ байгаа дутуу дунданууды тус пленум дээрэ эрид шангаар шүүмжэлбэ. Комсомолецуудай ехэнхи хубинь һайн дуранай спортивна обществонуудай гэшүүдынь бэшэ байна. Олон спортивна коллективүүдтэ комсомолецууд тон һулаар хабаадана.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультурын ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй, кинематографиин Министерствын хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд тус пленум дээрэ шүүмжэлэгдээ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй бюро, комсомолой обкомууд, крайкомууд, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нууд хадаа залуушуулай дунда комсомольско организацинуудай ябуулдаг культурно-олониитын хүдэлмэрие хүтэлбэрилхэ ябадалда шухала анхаралаа хандуулнагүй гэжэ пленум абаһан резолюци соогоо тэмдэглэбэ.

Комсомолецууд хадаа клубуудай, культурын байшангуудай, уншалгын байшангуудай, библиотекэнүүдэй, стадионуудай ажал-ябуулгада өөһэдөө хабаадаха ёһотой. Комсомольско организацинууд профсоюзуудтай ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудтай нарин нигта холбоо байгуулан, культурно-олониитын хүдэлмэрие ябуулха ёһотой.

Пленум хүдэлмэришэнэй ба хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуулинуудта ехэ анхарал табиба. Комсомол хадаа эдэ һургуулинуудай ударидагшань байха, тэдээндэ долоон жэлэй һургуули дүүргээгүй залуушуулые оруулха ёһотой. Комсомольско организацинууд үдэшын һургуулинуудта залуушуулые абаха түсэб дүүргэхэ, тэдэ һургуулинуудые үндэр мэргэжэлтэй багшанараар хангаха, һуралсалай материальна шухала база байгуулха ябадалдань арадай гэгээрэлэй органуудта туһалха болоно. Һургуулиһаа гараха, нэгэ класстаа хоёрдохи жэлээ үлэхэ ба муугаар һуралсаха ябадалые уридшалан үгы хэхын тула хэмжээнүүдые абаха шухала.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудай таһаралтагүй техническэ прогресс хадаа залуу хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые, үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ тухай саг үргэлжэ һанаагаа зобон хүдэлмэрилхые промышленна предприятинуудай комсомольско организацинуудһаа эринэ. Хүдэлмэришэн залуушуулай дунда түрүү наукын ба техникын түйлалтануудые, үйлэдбэриин новаторнуудай ажалай арга методүүдые пропагандалха шухала байна. Хүдөөгэй комсомольско организацинууд агрономическа ба зоотехническэ эрдэм ухаание пропагандалха хэрэгтэ өөһэдыгөө һайнаар харуулха ёһотой. Залуушуулые хүдөө ажахын түрүү наукын түйлалтануудтай танилсуулха, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй.

Пленум хадаа лекционно пропагандые һайжаруулха, залуушуулда зорюулагдаһан лекцинүүдэй ба элидхэлнүүдэй үндэр шанарые хангаха гэжэ комсомольско организацинуудые уялгалаа.

Ном хадаа эрдэм ухаанай гуламта мүн. Комсомольско организацинууд номдо дурлаха мэдэрэлые залуушуулда хүмүүжүүлхэ, политическэ, уранһайханай, научно-техническэ ба хүдөө ажахын литературые хүбүүдэй ба басагадай саг үргэлжэ уншажа байха ябадалые түйлаха ёһотой. Библиотекэнүүдэй, уншалгын байшангуудай хүдэлмэрие һайжаруулха тухай, номой фонднуудые һайнаар ашаглаха ба хадагалан хамгаалха тухай саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргаха ябадал комсомолой үүргэнь байна.

Комсомольско организацинууд уранһайханай самодеятельностьдэ комсомолецуудые ба залуушуулые олоорнь хабаадуулха ябадалые түйлаха, самодеятельно искусствын коллективүүдэй тооие олошоруулха ба тэдэнэй хүдэлмэрие һайжаруулха тушаа хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Энэ хүдэлмэринь кампаниин шанартайгаар бэшэ, харин үдэр бүри ябуулагдаха ёһотой.

Комсомольско организаци… культурно-гэгээрэлэй эмхи … нуудай хүдэлмэрилэгшэдые … жэ олохо, бэлэдхэхэ ба мэр… лыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ эд… тэйгээр хабаадалсаха, мүн … турно-олониитын хүдэлм… эдэбхи харуулһан комсомол… дые эдэ эмхи зургаануудта хү… мэрилхөөр дэбжүүлхэ ёһотой.

Комсомольско организаци… клубуудай, уншалгын байшан… дай, культурын байшангуу… улаан булангуудай, библиотек… дэй, культурын ба амарал… паркнуудай материальна базы… хижүүлхэ тухай бүри ехэ анха… тайгаар хүдэлмэрилхэ ёһотой… лоно. Пленум хадаа колхозу… МТС-үүдтэ ба совхозуудта клу… дые, уншалгын таһалгатай биб… текэнүүдые, спортивна талмай… дые байгуулха талаар комсом… ско организацинуудай үүсх… али болохоор дэмжэхэ ба … нөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ тоолоно.

Пленум хадаа олониитын ф… ческэ культурые саашадань … нөөр хүгжөөхэ гэжэ комсомол… организацинуудые уряалба. К… сомолецууд хадаа залуушуу… олониитын физкультурна хүдэ… нэй түрүү зэргэдэ ябаха, сове… физкультурнигуудай спорт… мэргэжэл шадабарие дээшэлү… ёһотой. Комсомольско организ… нууд олониитын спортивна м… сөөнүүдые ба һайндэрнүү… спортивна вечернүүдые ба с… тын мастернуудтай залуушуу… уулзалгануудые эмхидхэхэ үүс… шэдынь болохо ёһотой. Туриз… бүхы талаарнь хүгжөөхэ, го… һоо газаашаа залуушуулай о… роо гаралга, нэгэ үдэрэй экс… синуудые, велосипедээр ябал… эмхидхэхэ, лодконууд бо… шлюпканууд дээрэ походуу… хэхэ шухала байна.

II.

Украинын ЛКСМ-эй Переяс… Хмельницкэ райкомой секре… нүхэр Г. Е. Жук тус пленум д… хоёрдохи асуудал тушаа элид… хэбэ.

Тус районой комсомолецууд… залуушуул партийна организа… хүтэлбэри доро районойнгоо ү… байһан ажахын ба политиче… зорилгонуудые шиидхэхэ хэр… эдэбхитэйгээр хабаадана г… пленум тэмдэглэбэ. Колхозуу… саашадань бэхижүүлхын, поли… ко-хүмүүжүүлгын ба культурно… гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжару… хын түлөө тэмсэлэй үндэһэ һу… дээрэ комсомольско организа… нууд залуушуултай холбоогоо … хижүүлээ, районно комсомольс… организаци тоогоороо ургаа.

Гэхэтэй хамта, районой ком… мольско эхин организацинуудай… комсомолой райкомой хүдэлмэ… дэ ехэ дутуу дунданууд бии г… пленум тэмдэглэбэ. Комсомольс… организацинууд залуушуулай д… да социалистическэ мүрысөөе д… гэрүүлхэ хэрэгтэ, колхозуудые … мо болгохо хүдэлмэридэ баг… хабаадана. Комсомолецуудай … залуушуулай политическэ гэгэ… лые эмхидхэхэ, культурна … нинтын ба физкультурна хүдэл… ридэ ехэхэн дутуунууд … Комсомолой райком комсом… ско эхин организацинуудта … галтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ.

Залуушуулые коммунистическ… хүмүүжүүлхэ хүдэлмэрие саа… дань һайжаруулха ябадал … районно комсомольско органи… циин гол зорилгон мүн гэжэ … нум тэмдэглэбэ.

Пленум хадаа комсомольско… эхин организацинуудые хүтэ… рилхэ ябадалые һайжаруулха … райкомые уялгалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Д. Ринчинимаев ба редколлегиин гэшүүн комсомолка нүхэр Н. Сангадиева гэгшэд № 5 комбайнова агрегатта «дайшалхы хуудаһанай» ээлжээтэ номер гаргажа байна. М. Минеевэй фото.

...УРЯАЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАГТЫ!

★ ★ ★

...рюусалгагүй ябадал юу харуулнаб

...Мухаршэбэрэй аймагай олохон ...лхозууд, мүн «Эрдэм» совхоз ...ря хуряалга ба гүрэндэ ту...алгые хангалтагүйгөөр эмхид...э. Жэшээ болгон Шаралдайн ...льсоведэй «Гигант» колхозые ...ад үзэе. Тус колхоз таряа ...аалгын августовско графигые ...йдоо 20 процент дүүргэһэн ...өө сентябрь һарын түрүүшын ...рнүүдтэ хуряалгын, сохилгын ...гүрэндэ таряа тушаалгын гра...ые хододоо таһалдуулна.

...Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, ...жэлбал правлениин түрүүлэг...э нүхэр Ф. И. Родионов, парт...ганизациин секретарь нүхэр Фе...ов гэгшэд сентябриин 1-дэ ...акторна молотилкаяа байлгажа, ...кторист Носков гэгшые үмсэдөө ...э сабшахыень табиһан байха ...

...Мүн аймагай «Эрдэм» гэжэ сов... таряа хуряалгые ба гүрэндэ ...аалгые унжагайруулна. Ав... һара соо 3000 центнер таряа ...ндэ тушааха графигаа таһал...улаа. Эндэ хүдэлмэрилдэг ком...нуудһаа гараһан тарян шэг...энгүй, ток дээрэ миил хаягда... байха юм. Тэрэшэлэн таряа ...эдхэлэй эндэхи пункт мүнөө ...рэтэр заһабарилагдажа дүүрээ... байна.

...Теэд, энэ харюусалгатай хүдэл...риин үедэ тус пунктын дирек... нүхэр В. Г. Попков ой тай... һамар бэдэржэ, хэдэн үдэ... зайгуултажа ябаһан байна.

...Тэрэшэлэн Сутайн сомоной Мо...товой нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй ...эзэгээр оройдоо 60 гектар ху...гаад, миил 11 центнер таряа ...рэндэ тушаагаад байха юм. Тус ...лхозой правлениин түрүүлэгшэ ...эр Бармитов, парторганиза...н секретарь нүхэр Бальжини...в гэгшэд артелиингээ ажалые ...ёөр эмхидхэхын орондо, өөһэд ...орондоо хэрүүл шууяа гаргажа, ...а хуряалгые ба гүрэндэ ту...алгые һаатуулжа байһанаа бэе ...эдээ хаялсажа байдаг.

Б. Дымбрылов.

Н'ма ЦЫНГУЕВ

Ударна агрегат

...ла үргэн нютагтам
...ряан далай алтарна,
...лон һалаата колостоо
...деэ татан эбхэрнэ.

...Комсомол хүбүүн Даржаа
...Комбайнын штурвал баринхай,
...Холуур тамарһан пароходой
...Капитан шэнгеэр ажаллана.

...Арбаад машина һубарижа
...Абаашана таряаень —
барагданагүй,
...Бункерынь дүүрэн билтарма —
...Бааханш хотойжо дундарнагүй.

...Үдэр бүриингөө нормые
...Үлүүлэн хододоо дүүргэдэг
...«Ударник» болоһон агрегат
...Улаан тугта хүртэбэ.

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛЭЙ ТРИБУНА

Хүдэлмэреэ часай графигаар эмхидхээбди

(Баргажанай МТС-эй комбайнер Очир Раднаевай хөөрэһэнһөө)

«1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын культурануудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор омогорхоһон манай агрегадай гэшүүд таряа хуряалгые богони болзор соо, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон байна. Тиигээд агрегадай гэшүүн бүхэн өөрынгөө хэдэг ажалда үнэн сэхээр хандахабди гэжэ үгэеэ үгөө һэн. Уданшьегүй Кировэй нэрэмжэтэ, харьяата колхозоймнай поли дээрэ халуун хүдэлмэри эхилбэ. Бидэнэр хуряалгада ороһон түрүүшын үдэрһөө эхилээд, комбайнаа дүүрэн хүсөөрнь, зүбөөр хэрэглэхын түлөө оролдообди. Тиин, хүдэлмэримнай часай графигаар эмхидхэгдэбэ. Агрегадай ажалые энэ шэнэ методээр эмхидхэхэдээ, түбхын түрүүн сагай уларилай, мүн хуряагдаха участогайнгаа байдалые хараадаа абажа, хүдэлмэриин график үдэр бүри зохёодогбди. Тиигээд байхада тэрэнэй дүүргэлтэ час часаар хинан шалгагдадаг. Саг үргэлжын иимэ хинан шалгалта хэхэдэ ямар, нэгэн шалтагаанһаа боложо, комбайнай гү, али тэрэниие шэрэдэг тракторай миил байха ябадал усадхагдадаг болоо.

Хуряагдаха таряанай талмайһаа дулдыдан, трактористка Раднаева зарим участогуудта трактораа гурбадахи скоростёорнь ябуулдаг. Энэ хадаа бүхы агрегадай үйлэдбэриин бүтээсые сүүдхэ соо 1,8 гектараар дээшэлүүлхэ арга олгоо. Мүн хедерэй полотногой ведомо валигые буртаг үбһэндэ оройлгохогүйн түлөө тусгаар хаалта хэгдэһэн байна. Энэ хадаа агрегадай сүүдхэ соо нэгэ час миил байлгые усадхаад, комбайнай бүтээсые 1,5 гектараар дээшэлүүлнэ.

Бидэнэр часай графигта ороһонһоо хойшо тракторай, комбайнай хойноһоо техническэ харууһа хэлгые бүри һайжаруулаабди. Тэрэнэй ашаар машинануудай эбдэржэ, миил байхаяа болёо. Хүдэлмэриин үдэрые дүүрэнээр хэрэглэхын түлөө техническэ харууһа һүниндөө хэдэгбди. Мүн комбайнай ябуул дунда таряаень эюулжэ абадаг болоһоной ашаар сүүдхэ соо агрегадай 2 час хүрэтэр миил байлга усадхагдаа. Уһан, горючи ба тоһодохо зүйлнүүд машинануудаймнай хүдэлмэрилжэ байһан газарта абаашагдадаг. Тиин, машинануудта уһа, горючи хэхэ ба тоһодоходо сүүдхэ соо 20—25 минута хэрэглэгдэдэг байна. Мүн агрегадай гэшүүд хүдэлмэрилжэ байһан газартаа эдеэлдэг.

Хүдэлмэреэ часай графигаар эмхидхэһэнэй ашаар, манай агрегат байгша оной сентябриин 1-дэ гэхэ гү, али 12 үдэр соо 225 гектар таряа хадажа, сезонно даалгабаряа дүүргэө. Энэ 12 үдэр соо сүүдхэ бүриимнай үйлэдбэриин бүтээсэ дунда зэргээр 18,3 гектар болоно. Тогтоогдомол нормомнай 8 га юм. Заримдаа үдэр бүри 25—28 гектар хадагдадаг.

Таряагаа эрхим шанартайгаар хуряахын түлөө агрегадай гэшүүд бултадаа тэмсэдэг. Комбайнаа 8—10 сантиметр доогуур табижа хуряадагбди. Тиихэдэ бүри набтар таряа хуряахадаа мотовилоёо үшөө урагшань түлхидэгбди. Тиихэдэмнай найгаһан таряанай эшэ хутагада хүсэд отологдодог ба колосууд гээлтэдэ ородоггүй байна. Комбайнайнгаа хададаг аппарадые саг үргэлжэ тааруулан табидаг, арилгадагбди.

Мүн комбайндамнай зерноуловитель, соломокопнитель түхеэрэгдэнхэй. Зерноуловитель соо унаһан таряае гээнгүйгөөр саг сагтань суглуулан абадагбди.

Бидэнэр часай графигаар хүдэлмэрилһэн түрүүшынгээ дүршэлые улам саашадань дэлгэрүүлхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнабди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ томо болгогдоһон колхозойхид Ганзуринска пунктда таряа тушаахаяа ашажа байна.

З. Юртайкинагай фото.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

КОНЦЕРТНҮҮД ХАРУУЛАГДАНА

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин артистнуудай табиһан концертнүүдые аймагай центрын ажалшад ехээр һонирхон хараба.

Мүнөө филармониин артистнууд аймагай колхозуудаар концертнүүдые харуулжа ябана.

ҺУРАЛСАЛАЙ ХЭРЭГСЭЛНҮҮДЫЕ ХУДАЛДАНА

Аймагай һургуулинуудые хангахын тула һургуулиин олон тоото учебнигүүд, тетрадьнууд ба һуралсалай бусад хэрэгсэлнүүдые Баргузин тосхондохи Буркнигторгын магазин худалдажа захалаа.

СЕМИНАР БОЛОБО

ВЛКСМ-эй айком политгэгээрэлэй пропагандистнуудай семинар үнгэргэбэ. Семинар дээрэ пропагандистнууд лекци ба элидхэлнүүдые шагнаһан байна. Мүн занятинуудые үнгэргэхэ талаар методическа заабаринуудые абабад.

БАГШАНАР ЕРЭБЭ

Энэ жэлдэ институт ба педучилищинуудые дүүргэһэн 37 багшанар аймагай һургуулинуудта хүдэлмэрилхөөр ерэбэ.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Хүдөөгэй ба колхозно барилгануудые эрхилхэ аймагай таһаг 23 байрын гэрнүүдые, 11 банинуудые, эбэртэ бодо малай 3, тугалай 3 байрануудые, 1 конюшни, гахайн 2 байра, хониной 5 ба шубуунай 1 байра барижа дүүргэбэ.

Д. Гыргенов.

Дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба

Улан-Удын махоркын фабрикын коллектив эб найрамдалай тала баригшадай фронтые эрхим ажалаараа бэхижүүлнэ.

Август һарын түрүүшын хоёр декада соо фабрикын хүдэлмэришэд валова продукци үйлэдбэрилхэ һарынгаа даалгабариие дүүргэбэ. Сентябрь һара соо түсэбһөө гадуур нэгэ тонно эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргаха уялга абаһан байна.

Фабрикын коллективэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Житихинагай бригада түрүүлэн ябана. Энэ бригада дээшэлүүлэн абаһан уялгаяа үдэр бүридэ 150 процентһээ дээшэ дүүргэнэ. Стахановецууд нүхэд У. Гордеева ба Т. Головкина гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулна. Эдэнэр үдэрэйнгөө нормонуудые хоёр дахин дүүргэдэг юм.

Б. Цыбиков.

Багшанарай августовско зүблөөнүүдһээ

Август һарын һүүл багта республикын бүхы аймагуудаар багшанарай зүблөөнүүд болоһон байна. Манай газетын селькорнууд тэдэ зүблөөнүүд тухай бэшэхэдээ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгын үргэнөөр дэлгэрһэниие онсо тэмдэглэнэ. Шүүмжэлэл хадаа манай орон соо коммунизм байгуулха ябадалай амжалта туйлаха арга зэбсэгүүдэй нэгэн болонхой. Энээниие хүтэлбэри болгон, советскэ багшанар үнгэрэгшэ һуралсалай жэл соо өөһэдынгөө хэһэн хүдэлмэриие наринаар хаража үзэбэ.

Хэжэнгын аймагай багшанар аймОНО-гэй (даагшань нүхэр А. Аюржанаев) хүдэлмэриие эрид шангаар шүүмжэлээ. АймОНО һургуулинуудай үдэр бүриин ажабайдалые шэнжэдэггүй, харин яарал мэгдэл соогуур энэ тэрэ тоо мэдээнүүдые суглуулдаг зантай байгаа. Зарим инспекторнүүдынь хайша хэрэгээр хүдэлмэрилдэг, һургуулинуудта ба багшанарта үгэһэн даалгабари болон заабаринуудайнгаа дүүргэлтые шалгадаггүй. Тус аймагай педагогическа кабинет өөрынгөө уялгые бэелүүлнэгүй, түрүү багшанарай баян дүй дүршэлые пропагандалгаар биратай юумэ хэнэгүй.

Багша хадаа баян дүй дүршэлтэй болохын түлөө саг үргэлжэ оролдохо ёһотой. Тиигэбэл амжалта туйлаха зорилгынгоо хахадыень шиидхэжэ шадаха байна. Эрхим дүнгүүдые харуулһан һургуулинуудай ба классуудай хүдэлмэритэй танилсахада, тэндэхи багшанарай дүй дүршэлэй ехэ байһаниинь, һурган хүмүүжүүлхэ шадабаряа үдэр, час бүхэндэ дээшэлүүлдэгынь элирнэ.

Иимэ багшанар Бичурын аймагай олохон һургуулинуудта бии. Тэдээн тухайда аймагай гэгээрэлэй таһагые даагша нүхэр Я. Левинтас өөрынгөө элидхэл соо хэлэһэн байна. Багшанар Э. Жалсараева (Бодонгуудай эхин һургуули), Ф. Земзеров (Ара-Хэрээтэ), У. Буракова (Ново-Сретинск) гэгшэд үхибүүдтэ бата эрдэм олгодог, өөһэдынгөө мэргэжэл ба дүй дүршэлые хододоо дээшэлүүлдэг юм.

Гэбэшье, тиимэ багшанарай тоо үшөөл үсөөн байһаар. Программаар хараалагдаһан материалнуудаа зарим һургуулинуудта, илангаяа эхин һургуулинуудта ёһо тэдыгээр үзэдэг, һурагшадай үзэһэнөө батаар хадуун абалгада анхарал табигдадаггүй байна. Энэ хадаа багшанарай өөһэдынь мэргэжэлһээ, дүй дүршэлһөө, оролдолго эрмэлзэлгэһээ сүм дулдыдана.

Хэжэнгын, Бичурын болон бусад аймагуудтахи иимэрхүү баримтанууд дээрэһээ харахада, саашадаа ямар хүдэлмэриин заабол ябуулагдаха байһаниинь элирнэ. Нэн түрүүндэ, аймагай педагогическа кабинедүүдэй һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадал хангаха шухала. Тэндэ хүдэлмэрилхын тула алишье талаараа шалгагдамал, эрхим кадрнуудые томилхо, методическа болон педагогическа литератураар тэдэниие хангаха шухала.

Тэрэшэлэн багшанарай кустовой нэгэдэлнүүдые зүбөөр хүтэлбэрилхэ гээшэ бага бэшэ удхашанартай. Энээнһээ урда тээ багшанарай үдэрнүүд эмхидхэгдэдэг байгаа. Тэдэниие саашадаа һэргээхэ, тиихэдээ бүхы ажалайнь, тэрэ тоодо бэлэдхэлэй ба түгэсхэлэй хүдэлмэринүүдые улам һайжаруулха хэрэгтэй.

Хэдэн олон багшанар августовско зүблөөнүүд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, һургуулиин ба түрэлхидэй хоорондохи холбооe бүри һайн болгохо ёһотойбди гэбэ. Энэ хадаа шухалын шухала асуудалнуудай нэгэн мүн. Улан-Удын Железнодорожно районой зарим һургуулинууд энэ талаар бүри ямаршье хүдэлмэри ябуулдаггүй байгаа. Тиин, тэндэхи зарим багшанар ба зарим түрэлхид бүхэли жэлэй турша соо бэе бэеэ танилсахагүй байшоо.

Баргажанай аймОНО-е даагшын элидхэл зүблөөндэ хабаадалсагшадые ханаагаагүй гэжэ манай селькор бэшэнэ. Элидхэл соонь тодорхой нэгэшье баримта дурдагдаадүй, һургуулинуудай хүдэлмэридэ гүнзэгы шэнжэлэл хэгдээдүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ огто мартагданхай байба.

25000 түхэригэй хоёрдохи шан

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба профессиональна союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет болбол РСФСР-эй областьнууд, хизаарнууд ба автономно республикануудта 1950 ондо хэгдэһэн харгы барилгын хүдэлмэриин талаар социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаба.

БМАССР-эй аймгүйсэдкомуудай харгын таһагууд ба харгын участогууд модо ба шулуу зөөхэ жэлэйнгээ түсэб 113,9 процент, хайр ба эльһэ зөөхэ түсэбөө 88,0 процент, харгы барилгын ба капитальна заһабариин түсэбые 79,2 процент дүүргэһэн байна.

Энээнэй түлөө манай республикын Министрнүүдэй Соведтэ 25 мянган түхэригэй хоёрдохи шан үгтэбэ.

Намарай пар—үндэр ургасын найдамтай һүүри мүн

...Хабарай тарилга хэхэ хүрьһэ ...лдүүрилгын эгээл шухала арга...удай нэгэн хадаа намарай пар ...халалга болоно. «Газарай хүрь...дэ намарай гол элдүүрилгые ...олоомын узуурта лущени хэлгэ ... предплужнигуудтай плугуу...ар гүнзэгыгөөр хахалалга) үн...ргэлгэ болбол ногоо таридаг ...артаряалангай системые нэб...рүүлхэ хэрэгтэ колхозуудай, ...ТС-үүдэй ба совхозуудай шуха... шухала зорилго мүн» гэжэ ...галиие шэнэдхэн хубилгаха ...инска түсэб тухай парти, пра...ельствын тогтоол соо хэлэгдэ...

...Энэ жэлдэ намарай пар хаха...лгын удхашанар бүри ехэ бо.... Ушарынь хадаа, правитель...во болбол 1951 оной хабарһаа ...лээд хабарай орооһото куль...рануудые имагтал пар ба на...рай пар дээрэ тариха, тиин, ...абарай үедэ газар хахалхаяа ...олон болихо гэжэ хүдөө ажа...н органууд, МТС-үүд ба кол...зуудые уялгалһан байна. Хабар ...халагдаһан газарта орходоо ...ар элдүүрилэгдэһэн хүрьһэн ...эшэлэшэгүй ехэ булюу һайн ...йдаг. Намар хахалагдаһан хүрь... шииг нойто бэедээ татасатай ... барисатай байхаһаа гадна, ... буртаг үбһэ үгы хэхэ ябадал... шиидхэхы үүргэтэй. Тэрэшэлэн ...марай пар хадаа хүдөө ажахын ...ргамалнуудай дайсадтай болон ...эб үбшэнүүдтэй тэмсэхэ яба...алай шухала нүхэсэл болодог.

Намарай пар гансал агрономическа бэшэ, харин эмхидхэлэйажахын талаараашье угаа ехэ удхашанартай. Ушарынь хадаа хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ нилээд ехэ хүсэ алмаха, тарилгые эртэ ба агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргэжэ, үндэр ургаса туйлаха ябадал хангаха байна.

Манай республикын түрүү колхозууд намарай пар хахалалгын агротехническэ ба ажахын удхашанарые гүйсэд ойлгожо, энэ хүдэлмэриие жэлһээ жэлдэ саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэдэг байха юм. Байкало-Кударын, Мухаршэбэрэй, Бичурын аймагуудай хэдэн олон колхозууд урда жэлнүүдтэ нилээд ехэ талмай дээрэ намарай пар саг соонь хахалдаг байгаа. Энэ хадаа тэдэ колхозуудта хабарай тарилгые нилээд түргэдхэдэг байна. Гадна, намарай пар дээрэ тариһан ургасань хабар хахалагдаһан газарта таригдаһан культурануудта орходоо һураггүй һайн байдаг. Нёлондо Кударын, Закаменай, Иволгын, Тарбагатайн аймагуудай олон колхозууд ба машинно-тракторна станцинууд намарай пар хахалха гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ һэн.

Гэбэшье, республикын олон аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай, МТС-үүдэй ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд намарай парые тоодоггүй заншалаа үшөө орхёодүй байһаар. Тиимэһээ мүнөөшье жэлдэ зарим аймагуудта энэ хүдэлмэри унжагайруулагдажа байна. Яруунын, Түнхэнэй, Закаменай, Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын ба бусад аймагуудай олонхи колхозууд аяар мүнөө хүрэтэр намарай пар хахалалгые эхилээдүй байха юм. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, тэдэ аймагуудай, хүдөө ажахын таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд ба мэргэжэлтэдэй намарай парай удхашанарые колхознигуудта хүсэд ойлгуулаагүй, тэрэниие түргэдхэхэ тушаа хэмжээнүүдые абаагүй байһыень гэршэлнэ.

Намарай пар хахалхада хоорондоо зайлашагүй холбоотой хоёр хүдэлмэри—һолоомын узуурта лущени хэлгэ ба удаалуулан предплужнигуудтай плугуудаар гүнзэгы хахалалга үнгэргэгдэдэг юм.

Лущени хэхэдэ бог буртаг үбһые усадхаха арга олдохоһоо гадна, мүн газарай хүрьһэн бамбайжа, шииг нойто элбэгээр бариха байна. Зүгөөр, энэ хүдэлмэриие имагтал эртэ намар, дулаан байхада, таряа хуряалгатай нэгэн доро гү, али удаалуулан үнгэргэхэ шухала. Тиихэдээ түрүүшын ээлжээндэ буртаг үбһэндэ дарагдаһан участок дээрэ лущени хэдэг юм.

Лущени хэлгые түргэнөөр үнгэргэхын тулада хуряалгын простой машинануудаар хадагдаһан талмайн таряае тэрэ дары һурилхэ ба колос суглуулга, тармалгые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Комбайнаар хуряагдаха талмайда лущени хэхэдээ, комбайнай хойноһоо дисковэ лущильник шагтагалжа, хуряалгын-лущильна агрегат бии болгодог юм. Тиин, комбайнаар таряа хуряахатай нэгэн доро лущени хэгдэхэ болоно. Тиихын тулада хуряагдаһан талмай дээрэһээ колос, һолоомо ба михииные тэрэ дары суглуулгые эмхидхэхэ шухала. Лущильнигые һаадгүйгөөр, түргэнөөр ябуулхын тулада комбайные доогуур табижа таряа хуряаха хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, һолоомын узуурай үндэр байхада лущильник тэрээндэ хахажа, муугаар хүдэлмэрилдэг. Һолоомын узуурта 6 сантиметр гүнзэгытэйгөөр лущени хэдэг юм. Хэрбээ дисковэ лущильнигуудай үгы байгаа һаань, отвальна лущильнигуудые, хурса анзаһатайнууд хоёр корпустой морин плугуудые, мүн дисковэ борнойнуудые хэрэглэжэ болоно. Лущени хэлгые сагай уларилай эрхэ байдалһаа дулдыдан, сентябриин 12-һоо 20 хүрэтэр үнгэргэдэг юм.

Лущени хэгдэһэн поли дээрэ буртаг үбһэнэй ургахада тэрэниие хахалха хэрэгтэй. Тэндэ орооһото культурануудые тариха байгаа һаа 20—22 сантиметр, пропашной культурануудые тариха байгаа һаа 25—27 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха ёһотой юм. Тиихэдээ заатагүй предплужнигуудтай плугуудаар хахалха шухала.

Намарай пар хахалалгын агротехническэ болзорнуудые зүбөөр сахиха ябадал нилээд ехэ удхашанартай. Уридшалан лущени хэгдэһэн талмай дээрэ, сагай уларилай дулаан байхада хахалагдаһан намарай пар ургасые хэдэн дахин дээшэлүүлхэ байна.

Үрһэнэй участогай, сахарна свёклын, хартаабхын ба овощиин таригдаха участогууд дээрэ намарай пар хахалхадаа фосфорно, калийна, тэрэшэлэн органическа (наг шэбхэ, шубуунай аргал ба бусад) үтэгжүүлгэнүүдые хэрэглэхэ шухала.

Хэрбээ намарай пар дээгүүр буртаг үбһэнэй ургаа һаань, тэрэниие усадхахын зорилгоор нэмэлтэ культиваци гү, али лущени хэхэ ёһотой юм. Мүн саһа багатай аймагуудта намарай парые хатаахагүйн тулада хахалһанайнгаа һүүлээр борнойлхо хэрэгтэй. Һолоомын узуурта лущени хэхэдээ, мүн намарай пар хахалхадаа агротехническэ заабаринуудые наринаар сахихатаяа нэгэн доро, нютагай түрүү дүй дүршэлые хараадаа абажа, тэрэниие хэрэглэхэ шухала.

Республикын колхозуудай, МТС-үүдэй ба хүдөө ажахын органуудай зорилго хадаа ургаса хуряалга, гүрэндэ таряа тушаалгые түргэн темпээр ябуулхатаяа нэгэн доро, намарай пар хахалха түсэбые тогтоогдомол болзор соо заатагүй дүүргэхэ ябадал болоно. Тиихын тулада аймаг, колхоз бүридэ намарай хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые (ургаса хуряалга, гүрэндэ таряа тушаалга, намарай тарилга, парай хойноһоо харууһалга, намарай пар хахалалга) зүбөөр зохилдуулан ябуулха шухала. Хуряалга дээрэ хэрэглэгдээгүй байһан тракторнууд болон мори унаае намарай пар хахалалгада дары элсүүлхэ хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэридэ ябаһан трактористнуудай ажалые заатагүй хоёр халаагаар эмхидхэхэ, нормонуудаа дүүргэхэ ябадал туйлаха шухала. Түрүү механизаторнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэн, трактористнуудай хүдэлмэриие часай графигаар эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Трактористнууд, колхознигууд ба таряанажалай, мүн тракторна бригадануудай бригадирнуудые урмашуулхын зорилгоор, намарай пар хахалха түсэб дүүргэһэнэйнь түлөө тэдээндэ үгтэхэ тусгаар шан тогтоогдонхой. Энээн тухай бүхы колхознигууд болон трактористнуудта ойрын үдэрнүүдтэ ойлгуулха шухала.

Аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд ба агрономууд һолоомын узуурта лущени хэлгын, намарай пар хахалалгын темпые эрид түргэдхэхэ тушаа хэмжээнүүдые абаха, шанарай түлөө шанга хиналта табиха уялгатай.

Республикын аймаг, колхоз бүхэн намарай тарилгын түсэб гүйсэд дүүргэхэ арга боломжотойнууд. МТС-үүдтэ трактор болон бусад машинануудшье олон. Имагтал энэ ехэ хүсэеэ зүбөөр ашаглаха шухала.

Намарай пар хахалалгые саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын тулада колхознигуудай, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Хүдөө ажахын органуудай, тэрэшэлэн агрономическа хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго хадаа намарай пар хахалалгые хаа хаанагүй түргэдхэжэ, социалистическэ газартаряалангай культурые үшөө дээшэлүүлхэ ябадал болоно.

В. Мамилов, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрые орлогшо.

Прокуророй дали доро

Прибайкальска аймпотребсоюзай базада шалгалта хэлгэ 1949 оной декабриин 1-hээ эхилhэн байгаа. Базые даагша Николай Степанович Григорьев үрилтэ хэhэнээ урид мэдэжэ байhан туладаа, ямар нэгэн аргаар шалгалтые унжагайруулха оролдолго гаргадаг байба. Тиигэжэ шалгалтын зүбхэн лэ 1950 оной февралиин 15-да дүүрэхэдэ, Григорьевой 81.793 түхэриг 83 мүнгэнэй үрилтэ хэhэниинь элирүүлэгдэhэн байна. Февралиин 15-hаа мартын 15 хүрэтэр базаяа ондоо хүндэ тушааба. Тиихэдэнь 128.036 түхэригэй бараан дутаад байба. Теэд Григорьев тушаалга-абалгын ведомостьдэ гараа табихаа арсаад, Бурмонкоопсоюзhаа ерэжэ шалгалта хэхые гуйhан байха юм. Бурмонкоопсоюзай ревизор нүхэр Корнакова июль hарада дахин шалгалта хэхэдээ 128036 түхэригэй үнэхөөрөө дутаhые элирүүлэн тодорхойлоо. Григорьев хадаа 4757 түхэриг 46 мүнгэнэй 21,43 метр драп, 17760 килограмм дабhа, 82 литр жэмэсэй архи, 246 литр хара архи, 95,9 килограмм сахар гэхэ мэтые дутааhан байгаа.

Аймпотребсоюзай правлени Григорьевой хэрэгые аймагай прокурорто июлиин 17-до дамжуулан үгэhэн байха юм. Аймагай прокурор Георгий Кузьмич Иванов энэ хэрэгые тушаажа абаад, ревизор Корнаковагай дэргэдэ ябууд хаража үзөөд, «РСФСР-эй Уголовно Кодексын 111-дэхи статья үгэхэбди» гэжэ хэлэhэн байгаа. Прокурор хадаа гүрэнэй зөөрие хулгайлан үригшые хиналтада абаха зүбшөөл үгэхэ зэргэтэй гэжэ hанахаар байгаа. Теэд Григорьев хадаа мүнөөшье хүрэтэр хиналтада абтаадүй. Харин залуу hамга абажа, түрэ найр хэжэ ябадаг юм.

Григорьев базые даагша байха үедөө аймагай адвокат Александра Ивановна Кононниковатай хани халуун барисаатай байhан ба мүнөө тэрэнээ hамган болгожо абаад байха юм. Тэрэнь али болохо аргаар эрэеэ аршалан хамгаалхые оролдодог. Тэрэ хадаа үрилтэ хэгшэ Григорьевтоёо хамта республикын прокуратурада ошожо, хэрэгыень сагааруулха оролдолго гаргаhан байна.

Григорьевтой хамта аймагай мүрдэгшэ нүхэр Семенов мүн лэ иишэ тиишэ ябалсажа байдаг.

Аймагай прокурор баhал Григорьевые хамгаалалсана. Григорьевой хэрэгэй аймагай прокуратурада ороhоной хойно хэдэн хоног үнгэрөөд байхада, прокурор Иванов аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Филипповэй кабинет соо ерээд иигэжэ хэлээ: «Дабhыень яаха гээшэ бибди? Тонно дабhа Григорьев өөртөө абаа бэшэ ёhотой?» Теэд дабhа худалдаад мүнгыень бэедээ абажа болохо юм, тиихэдэ килограмм дабhан 2 түхэриг 56 мүнгэтэ байгаа гэжэ нүхэр Иванов ойлгоногүй бэшэ ёhотой.

Прокурор Иванов хадаа аймагай адвокат ба мүрдэгшэ хоёр шэнгеэр Григорьевтой хамта иишэ тиишээ гүйлгэлдэдэг. Тэрэ хадаа Григорьевтой хамта факгурыень шалгахын тулада Улан-Удын архиин завод августын 4-дэ ошолсоhон байха юм. 128.000 түхэриг гүрэнэй зөөри хулгайлан үригшэтэй мүрдэгшэ ба прокурор юундэ иишэ тиишээ гүйлгэлдэнэ гээшэб? Юундэ Григорьев мүнөө хүрэтэр хиналтада абтаагүй байна гээшэб? Прокуратура хадаа Григорьевhоо ондоо тээшээ гаража ошохогүй гэhэн гар табилгыень абаhан ба «зөөриень» бэшэhэн байха юм. Теэд Григорьев өөрынгөө hайн hайн эд зөөрие нюужа үрьдэhэн байна. Тэрээнhээ байгагай мүрдэгшэ Семенов: Григорьевые хиналтада абаха баримта прокуратурада үгы,—гэжэ намда харюусаhан байна.

Первомайска сельпогой продавец Клавдия Георгиевна Беломестных гэгшэ 59765 түхэриг кооперативна зөөри үриhэн болобошье прокуророй бата хамгаалалга доро байдаг. Үнгэрхэдөө ондоо тээшэ ошохогүй гэhэн гар табилгашье тэрээнhээ абтаагүй байhаар. Тэрэнэй үрилтэ хэhэниинь июниин 4-дэ элирүүлэгдэhэн байна. Һүүлээрнь хэдэн хоног үнгэрhэн хойно, прокуророй «зөөриень бэшэхэ гэжэ ошоходонь Беломестных гэгшэ хамаг хатуу эдүүдээ хадагалжа үрьдэhэн байгаа. Үнеэн ба гахай хоёрыень прокурор Иванов бэшэнгүйгөөр ябашаhан байха юм. Тэрэ hамбаагаарнь Беломестных үнеэн гахай хоёроо худалдажа үгы болгоhон байна.

Эдэ мэхэшэдтэй прокурор Иванов яахадаа иимэ зөөлэнөөр хандана гээшэб? Зүбхэн лэ прокурор Иванов тэдэнтэй саагуур барисаатай байгаа гэжэ харюусахаар байна. Григорьев Беломестных хоёрой хамтадаа элдэб мэхэ гохо хэдэг байhаниинь эли юм. Адвокат Кононникова, прокурор Иванов гэгшэд аймпотребсоюзай складhаа элдэб hайн hайн эд бараануудые нюусаар абадаг байhаниинь элитэ. Жэшээлхэдэ, Кононникова 20 метр, Иванов 6 метр тюль абаhан байна. Энэ мэтэ ябуулгануудай олон дахин хэгдэдэг байhаниинь лабтай.

Иимэhээ дурсагдаhан хоёр мэхэшэд аймагай хуули сахиха харюусалгата нюурнуудаар удаан саг соо аршалан хамгаалагдажа байhаниинь лабтай. Эдэ хоёрые сүүдэй урда зогсоожо, гэмыень амасуулбал, өөрынгөө нюуса далдые элирүүлжэрхихэб гэжэ аймагай прокурор нүхэр Ивановой айдаг байhаниинь эли болоно.

Н. Степанова.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 5 (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй заседани мүнөөдэр болоо.

Түрүүлэгшээр байhан английска түлөөлэгшэ Джебб заседаниие нээхэ зуураа, Аюулгүйн Соведээр абтаhан 4 документдэ Соведэй гэшүүдэй анхаралые хандуулба. Нэгэдэхи документнь — корейскэ эрьеын дүтэ шадар газарта самолёдой буудаган унагаагдаhан инцидент тушаа американска мэдээсэл болоно. Тус самолёдой экипажай составта советскэ гражданин ябалсаhан бололтой гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Хоёрдохи документ хадаа дайнай ябуулганууд тушаа генерал Макартурай элидхэлээр хэгдэhэн США-гэй сентябриин 2-ой мэдээсэл. Гурбадахи документ —Хитадай территорие бомбодолго тушаа советскэ резолюциин проект. Дүрбэдэхи документ — Тайван аралда зэбсэгээр добтолон ороhон ябадалда гомодоhон тушаа советскэ резолюци болоно.

Заседани дээрэ үгэ хэлэhэн советскэ түлөөлэгшэ Малик даб дээрэ хэлсэхэ зүйлые абаха гэжэ дурадхаад, Кореядэхи американска агрессие зогсоохо эрилтэнүүдтэй телеграмманууд ба мэдээсэлнүүд Аюулгүйн Соведтэ олоор абтажа байна гэжэ зааба. Американска агрессидэ эсэргүү олон тоото протестнүүдэй ороhон тухай августын 25-да хэлэн мэдүүлгэ тухайгаа дурдажа, Малик хадаа тэрэ үеhөө хойшо олон оронуудhаа үшөө 8 мянга гаран бэшэгүүд ба телеграмманууд абтаа, тиимэhээ иимэ посланинуудай юрэнхы тоонь 20 мянгаhаа үлүүтэй болоо гэжэ хэлэбэ.

Болгарска, румынска, венгерскэ ба бусад правительствонуудhаа, польско, французска ба бусад профсоюзна конфедерацинуудhаа, эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациhаа, французска хүдэлмэришэдтекстильщигүүдhээ абтаhан протестын посланинуудhаа Малик уншажа үгэбэ. Эдэ посланинууд доторынь Кореядэхи американска агресси шүүмжэлэгдэнэ.

Хойтокорейскэ лагерьта байгаа американска сэрэгэй пленэйхидhээ абтаhан бэшэгые Малик тэрэшэлэн уншаба. Тэрэ бэшэгынь Кореядэ ямаршье удхагүйгөөр шуhа адхаралгые зогсоохо гэжэ уряална.

Тэрэнэй hүүлээр Аюулгүйн Совет гурбан асуудалнуудhаа буридэhэн даб дээрэ хэлсэхэ зүйлые арсалтагүйгөөр абаа гэбэл:

1. Корейскэ республикада эсэргүү агресси гушаа гомодол.
2. Тайван аралда зэбсэгээр добтолон оролго тушаа гомодол.
3. Хитадай территорие агаарhаа бомбодолго тушаа гомодол.

Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Джебб лисынмановска бүлэгэй түлөөлэгшэ Чэн гэгшые столдо hуурияа эзэлхыень уриба.

США-гэй түлөөлэгшэ Остин советскэ гражданинай hуужа ябаhан хэбэртэй самолёдой буудаган унагаагдаhан тушаа ООН-эй генеральна секретарь Грюгве Лидэ хүргэгдэhэн мэдээсэлые уншаба. США энэ инцидент тушаа нэмэлтэ информацигүй байна гэжэ Остин мэдүүлбэ. Энэ инцидент хадаа Холбоото Штадуудай июлиин 31-дэ табиhан резолюциин проектые абаха шухала байhан тухай гэршэлнэ гэжэ Остин баталба (тэрэ резолюци соонь хойтокореецүүдэй адресаар гэмнэлгэ хэгдэhэн байгаа—**Ред**).

Корейскэ асуудалаар Аюулгүйн Соведтэ резолюциин гүрбан проект табигдаа гэжэ Джебб зааба. Энэнь—американска резолюци; Кореядэхи ситуацие эб найрамдалай ёhоор шиидхэбэрилхые уряалhан советскэ резолюци; амгалан хүн зониие агаарhаа бомбодолго тушаа советскэ резолюци.

Хэлсэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктые зүбшэн хэлсэхэдээ, шадаал hаа эдэ резолюцинуудаар хизаарлахые Аюулгүйн Соведэй гэшүүдтэ Джебб дурадхаба.

Советскэ делегат Малик американска ба советскэ резолюцинуудай хоорондо үндэhөөр илгаатай байhанда Аюулгүйн Соведэй анхаралые хандуулба. Кореядэхи агрессие үргэлжэлүүлхэ ба зүбтүүлхэ ябадалда американска резолюциин шэглүүлэгдэhэн байхахада, советскэ резолюцинууд корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёhоор түргөөр шиидхэлгэдэ шэглүүлэгдэhэн байна.

Кореяын амгалан хүн зониие бомбодолго тушаа советскэ резолюциие хамааран, Малик хадаа советскэ делегаци энэ асуудалые эгээн түрүүн зүбшэн хэлсэхые хүсэнэ гэжэ hануулба. Юундэб гэхэдэ, энэ резолюци хадаа американска зэрлиг муухай бомбодолго доро зобожо байгаа олон мянгаад хүнүүдэй ами наhые абарха ябадалтай холбоотой тон яаралтай асуудал мүн.

Индийскэ түлөөлэгшэ Рау хадаа ээлжээлхэ журамые сахингүйгөөр, резолюци бүхэниие тус тустань зүбшэн хэлсэхэ гэжэ дурадхаба.

Египетскэ түлөөлэгшэ Фавзи гэгшэ резолюциин американска проектhээ ондоо ямар нэгэн резолюциие зүбшэн хэлсэхэнь «бэрхэтэй байха» гэжэ хэлэбэ. Юундэб гэхэдэ, Фавзи советскэ резолюцинуудые зүбшэн хэлсэхээр бэлэн бэшэ байнаб гэжэ мэдүүлбэ.

Советскэ резолюциие буруушаахa зуураа, французска түлөөлэгшэ Шовель хадаа Кореядэхи байдалые шиидхэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадахаар Хитадай арадай правительствын түлөөлэгшэдые урихаяа арсаба.

Норвежскэ түлөөлэгшэ Сунде США-гэй линиие тэрэшэлэн дагаhан ба американска резолюциие дэмжэhэн байна.

Резолюциин американска проект болбол Холбоото Штадуудай правительствын зүгhөө Кореядэ хэhэн агрессие нюун далдалха ба зүбтүүлхэ hэдэлгэ болоно гэжэ Малик зааба. Гэбэшье, героическа корейскэ арад Кореядэ бүтээн гаргагдаhан гү, али японецуудhаа, тэрэшэлэн сухарижа байгаа лисынмановска сэрэгүүдhээ болон американецуудhаа буляан абаhан буу зэбсэгые ашаглажа, американска интервентнүүдтэ эсэргүү шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна гэжэ бүхы дэлхэйдэ тодоор харагдана. Урда ба Хойто Кореядэ 13 миллион үлүүтэй кореецүүд американска зэбсэгтэ интервенциие ба корейскэ арадта зэрлиг муухайгаар добтолhон ябадалые буруушааhан мэдүүлгэдэ гар табяа гэжэ Малик тэмдэглээ. Корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёhоор шиидхэхын тула хэмжээнүүдые дары абалга хадаа Аюулгүйн Соведэй үүргэнь мүн гэжэ Малик хэлэбэ.

Агрессидэ эсэргүү шэглүүлэгдэhэн ба өөрынгөө хуби заяае арадуудай өөhэдөө шиидхэхэ эрхые мэдэрhэн ООН-эй Уставай гол принципүүдые американска агресси эбдэнэ гэжэ Малик тэмдэглээ. Азиин арадууд Кореядэхи агрессие өөhэдынгөө эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалда тон аюултай зүйл гэжэ харана.

Нүгөө талаhаа советскэ резолюци Азиин арадуудай ба тэдэнэй правительствонуудай, тэрэ тоодо Хитадай арадай правительствын ба Монгол арадай республикын правительствын зүгhөө баташангаар дэмжэгдээ гэжэ Малик тэмдэглэбэ. Инди хадаа Корейскэ конфликтые эб найрамдалай ёhоор шиидхэхэ гэжэ дурадхана. Польшын, Румыниин, Болгариин ба бусад оронуудай правительствонуудай, тэрэшэлэн Аюулгүйн Соведтэ телеграммануудые эльгээhэн арадай олониитын организацинуудай дэмжэлгые Малик тэмдэглээ.

Советскэ Союз эб найрамдалай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө, харин Холбоото Штадууд агрессивнэ дайнай түлөө тэмсэжэ байhаниие Азиин арадууд тодоор харана. Бүхы дэлхэйн арадууд, тэрэ тоодо американска арад, Азидахи американска агрессиие дары зогсоохо эрилтэ табина. Бүхы дэлхэйн hайн hанаата хүнүүд корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёhоор шиидхэхэ тушаа Неру гэгшын хандалгада харюу болгоhон И. В. Сталинай мэдүүлгые дэмжэбэ. Тэрэ мэдүүлгэнь Советскэ Союзай эб найрамдалай политикые харуулна, тиин тэрэ политикань Аюулгүйн Соведтэ табигдаhан советскэ резолюци дотор харагдана.

Агрессие үргэдхэхэ зорилготой байhан дээрэhээ американска резолюци эридээр буруушаагдаха ёhотой гэжэ Малик түгэсхэлдөө хэлэбэ.

Малигай үгые оршуулhанай hүүлээр, Аюулгүйн Соведэй тус заседани хаагдаа. Удаадахи заседани сентябриин 6-да болохо.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократ... республикын Арадай ар... Главна командовани... мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, сентябриин ... (ТАСС). Корейскэ арадай-де... тическа республикын Арада... миин Главна командовани ... риин 7-ной үглөөгүүр мэдэ...

Пхоханай (Хоколо) урда ... добтолжо байгаа Арадай ар... частьнууд хүсэтэйгөөр эсэр... hэн дайсанда ехэ сохилто ... урда зүг руу дабшажа үргэ... hөөр. Энэ байлдаанда А... армиин частьнууд дайсанай ... кады хүсэн ба техникэдэ ... хоролтонуудые ушарууулба. ...санай 600 гаран солдадууд ... офицернүүд алагдаhан ба ш... таhан, 127 хүн плендэ аб... байна. 2 танк, хүндэ ба ... пулемёдууд, тэрэшэлэн олон ... то ондоо буу зэбсэгүүд ... сэрэгэй hомо хэрэгсэлнүүд ...

Ыйхын (Гико) гэдэгые сү... hэн Арадай армиин част... урда зүг руу добтолгоёо ... жэлүүлжэ, лисынмановска 8-... дивизиин обороные сүмэлэн ... бо. Лисынмановска сэр... контрдобтолго хэхые hэдэбэ...

Американска авиаци Ко... амгалан городууд ба хүн з... районуудые зэрлигээр бомбо... үргэлжэлhөөр. Сентябриин 5 ... 6-да, американска бомбард... щигууд Пхеньянай хүн ... hуудаг кварталнуудые з... муухайгаар бомбодоо. Граж... ска олон хүн алагдаhан ба ... хатаhан байна.

* * *

Нактонган (Ракуто-ко) мү... зүүн эрье дээрэ американска ... лисынмановска сэрэгүүд ехэ ... тэ хоролтонуудта орожо, ... дынгөө гол хүсэнүүдые тыл... яаралтайгаар абаашажа ... Энэ сухарилтаяа халхалхые ... дэжэ, американска ба лисы... новска сэрэгүүд фронтын ... участок дээрэ хатуу шанга ... гардна байлдаануудые ябу...

Нактонган (Ракуто-ко) мү... зүүн эрье дээрэ ябуулгану... хэжэ байгаа Арадай ар... частьнууд дайсанай контр... нуудые гэдэргэнь сохижо, до... гоёо үргэлжэлүүлнэ. Эдэ бай... нуудта Арадай армиин част... дайсанай 1300 гаран солд... болон офицернүүдые алаhан ... шархатуулhан, мүн 6 танк, 12 ... машина болон олон тоото ... буу зэбсэгүүдые абаhан бай...

Зүүн эрье дээрэ Арадай ар... частьнууд урда зүг руу дабш... үргэлжэлөө. Энэ шэглэлдэ ...hон байлдаануудта Арадай ... миин частьнууд американска ... гаран ба лисынмановска 700 ... ран солдадууд болон офице... рые алаhан, шархатуулhан б... 600 гаран хүн, тэрэ тоодо ... американецууд плендэ абтаа. ... миллиметрын ехэ буу —9, ... машина —15 ба олон тоото ... гэй техникэ абтаба.

Харюусалгатай редакто... орлогшо Ц. Б. БУДАЕ...

Филармониин артистнар хүдөө гараба

Бурят-Монголой Гүрэнэй филармониин артистнарай бригада администратор Н. Кондрашкинай хүтэлбэри доро Прибайкальска, Байкало-Кударын ба Кабанскын аймагуудаар ябахаяа hаяхан гараба.

Энэ бригада 11 хүнhөө бүридэнэ. Тэдэнэй дунда Бурят-Монголой түрүүшын манипулятор-иллюзионист А. Галсанов бии. Программадань Бурят-Монголой арадай, мүн советскэ композиторнуудай дуунууд, СССР-эй арадуудай танцанууд оруулагданхай.

Н. Цынгуев.

СПОРТ

Городой түрүү hуури эзэлэлгэ

Волейболоор городой түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөндэ спортивна обществонууд ба физкультурно коллективүүдhээ 12 эрэшүүлэй, 4 эхэнэрнүүдэй команданууд хабаадаба. Һаяхан үнгэрhэн матчда эрэшүүлэй командануудhаа «Локомотив» гэжэ спортобществын команда, эхэнэрнүүдэй командануудhаа «Большевик» гэжэ спортобществын спортсменүүд город соогоо түрүү hуури эзэлбэ.

Финальна нааданда «Байкал» обществын эрэшүүлэй командые «Локомотивай» эрэшүүлэй команда 3:0 тоотойгоор илаhан байна. Эхэнэрнүүдэй команданууд соohoo «Большевик» обществынхид түрүү hуури эзэлбэ.

Футбол

Энэ жэл манай городто спортивна футбольно сезон ехэ эдэбхитэйгээр үнгэржэ байна. Город соогоо түрүү hуури эзэлэлгын наадалганда 30 футбольно команданууд—ехэшүүлэй группын 12, эдир залуушуулай ба багашуулай 18 команданууд хабаадана. Улан-Удэдэ футболой хүгжэлтын 30 жэлэй түүхэдэ түрүүшынхеэ иимэ олон команданууд наадажа байна.

Ехэшүүлэй командануудhаа «Байкал» обществын футболистнууд түрүүлнэ. Эдэнэр 5 матчын ябуулгандань шүүжэ, 10 очкотой болоо. Хоёрдохи hуури «Локомотивай» (ПВЗ) 1-дэхи командынхид эзэлэнхэй. Түрүү hуури эзэлхын түлөө hаяар болохо наадалганда эдэ хоёр команданууд уулзахаар хараалагдана.

Эдир залуушуулай командануудhаа «Динамын» футболистнууд 6 дахин наадахадаа 12 очкотой болоо. Хоёрдохи hууриие «Пищевигэй» команда эзэлэнхэй.

Багашуулhаа динамынхид 12 очкотой болоо, уридшалан ябанад.

Мүнөө ерэхэ уулзалганда 30 команданууд түрүү hуури эзэлхын түлөө бүгэдөөрэн бэеэ зэhэжэ байна.

А. Игумнов.

СССР-эй арадай ажахые hэргээн бэдхээхэ ба хүгжөөхэ гүрэнэй гурбадахи урьhаламжа

Кемерово городто 1950 оной августын 27-до болоhон шүүбэринүүдэй дүрбэдэхи тираж...

ТАБЛИЦА

Урьhаламжын бүхы 226 разрядуудта серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	серинүүдэй №№	облигацинуудай №№	шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
040156	03*)	1 000	043148	1—50	500	047027	50*)	10 000	051754	24*)	1 000	054059	23*)	1 000	057387	13*)	[illegible]
040189	24*)	25 000	043413	04*)	1 000	047121	1—50	200	051835	1—50	500	054224	41*)	1 000	057587	15*)	[illegible]
040481	13*)	1 000	043425	30*)	1 000	047473	50*)	1 000	051874	46*)	1 000	054472	1—50	200	057672	1—50	[illegible]
040629	32*)	1 000	043436	48*)	1 000	047603	1—50	200	051895	50*)	1 000	054482	21*)	1 000	057693	27*)	[illegible]
040702	37*)	1 000	043458	23*)	1 000	047935	1—50	200	051906	41*)	1 000	054908	47*)	1 000	057724	12*)	[illegible]
040718	08*)	1 000	043584	44*)	1 000	048215	31*)	5 000	052250	21*)	1 000	054961	35*)	1 000	057772	43*)	[illegible]
041049	14*)	10 000	043620	41*)	5 000	048527	1—50	200	052281	41*)	1 000	054984	1—50	500	057835	1—50	[illegible]
041071	1—50	500	043751	1—50	500	048546	1—50	200	052315	1—50	200	055188	10*)	1 000	057849	36*)	[illegible]
041098	1—50	500	044045	41*)	1 000	048654	12*)	1 000	052405	45*)	1 000	055308	1—50	200	057869	1—50	[illegible]
041351	07*)	1 000	044124	43*)	1 000	048899	1—50	200	052444	10*)	5 000	055336	1—50	200	057913	06*)	[illegible]
041434	19*	1 000	044320	1—50	500	049160	19*)	1 000	052495	38*)	1 000	055624	09*)	10 000	058153	29*)	[illegible]
041435	1—50	500	044346	1—50	500	049283	18*)	1 000	052496	20*)	1 000	055810	04*)	1 000	058185	1—50	[illegible]
041530	1—50	200	044446	11*)	1 000	049475	07*)	1 000	052550	23*)	1 000	055843	02*)	1 000	058243	15*)	[illegible]
041543	37*)	1 000	044468	26—50	200	049733	38*)	1 000	052741	45*)	25 000	056190	1—50	200	058249	04*)	[illegible]
041621	41*)	1 000	044798	40*)	1 000	049787	1—50	500	052804	34*)	1 000	056292	1—50	200	058259	1—50	[illegible]
041744	41*)	10 000	044881	20*)	1 000	049837	12*)	1 000	052939	33*)	1 000	056311	22*)	1 000	058328	37*)	[illegible]
041751	28*)	5 000	044919	1—50	200	049886	34*)	1 000	052963	1—50	200	056383	07*)	50 000	058630	38*)	[illegible]
042101	1—50	200	045019	20*)	1 000	050215	37*)	1 000	052968	27*)	1 000	056435	22*)	1 000	058771	15*)	[illegible]
042184	04*)	1 000	045445	33*)	1 000	050319	14*)	1 000	053099	28*)	1 000	056460	34*)	1 000	058795	42*)	[illegible]
042435	38*)	1 000	045942	15*)	1 000	050363	18*)	1 000	053102	1—50	500	056472	05*)	1 000	058807	06*)	[illegible]
042483	39*)	1 000	045968	08*)	1 000	050427	1—50	200	053141	1—50	200	056556	1—50	200	058815	12*)	[illegible]
042595	1—50	200	046385	10*)	1 000	050593	14*)	1 000	053260	16*)	1 000	056600	1—50	200	058953	1—50	[illegible]
042629	38*)	1 000	046450	34*)	1 000	050767	36*)	1 000	053298	25*)	1 000	056886	1—50	500	059115	1—50	[illegible]
042754	46*)	5 000	046455	1—50	200	051023	47*)	1 000	053495	05*)	1 000	056965	04*)	1 000	059188	40*)	[illegible]
042814	01*)	1 000	046589	1—50	500	051229	1—50	500	053520	32*)	10 000	057035	20*)	1 000	059585	1—50	[illegible]
042932	1—50	200	046618	12*)	1 000	051251	1—50	200	053615	1—50	200	057139	1—50	200	059694	49*)	[illegible]
042965	32*)	1 000	046650	03*)	1 000	051512	1—50	500	053710	1—50	500	057148	24*)	1 000	059878	01*)	[illegible]
043084	43*)	1 000	046654	17*)	1 000	051679	25*)	1 000	053785	1—50	500	057150	1—50	500	059958	1—50	[illegible]
043101	02*)	1 000	046928	12*)	5 000	051699	1—50	500	053875	18*)	1 000	057366	48*)	1 000			

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 200 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тиражые үнгэргэхэ Комиссиин түрүүлэгшэ—Кемеровскэ областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэохэхэ комитедэй түрүүлэгшэ М. И. ГУСЕ...

Комиссиин харюусалгата секретарь М. А. СМИРНОВА.

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместител я редактора—7.85, отв. секретаря— 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4.52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, местн. информации и писем—6.84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02382. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.00...